

Učebné osnovy

Názov predmetu	Náboženská výchova				
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty				
Stupeň vzdelávania	ISCED 2				
Dátum poslednej zmeny	1. 9. 2017				
UO vypracovala	Mgr. Eva Erseková				
Časová dotácia podľa i-ŠVP					
Ročník	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby / týž.					1
Časový rozsah výučby / roč.					33

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom i-ŠVP pre príslušný predmet.

http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/nabozenska-vychova-katolicka_nsv_2014.pdf

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovaci predmet náboženská výchova má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy v škole.

Vyučovaci predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu kresťanských cirkví a k ich tradíciám, otvára pre neho možnosť života s cirkvou.

Vyučovaci predmet náboženská výchova sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú.

Výučba predmetu zároveň nadväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

Ciele vyučovacieho predmetu

Predmet náboženská výchova umožňuje žiakom:

- formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania
- konfrontovať ich s vedecky a nábožensky (kresťansky) formulovanými pohľadmi na svet

Kompetencie rozvíjané vyučovaním náboženskej výchovy

- ✚ Kompetencie komunikačné
- ✚ Kompetencie existenciálne
- ✚ Kompetencie kultúrne
- ✚ Kompetencia občianske
- ✚ Kompetencie sociálne
- ✚ Kompetencie interpersonálne

Komunikačné kompetencie

- reaguje na prečítané texty a používa ich na rôzne ciele
- dokáže viesť koordinovaný dialóg so spolužiakmi
- podporuje osvojovanie základných pravidiel verejnej komunikácie a dialógu
- vie obhájiť svoj názor slušným spôsobom
- prehľbuje vzťah medzi verbálnou a neverbálnou zložkou komunikácie
- je zameraný na dopady verbálnych aj neverbálnych prejavov a je pripravený niesť zodpovednosť
- rozvíja efektívne stratégie komunikácie
- vie používať komunikáciu v rôznych situáciách – vie sa ospravedlniť
- vie vyjadriť vlastnú vinu
- zaoberá sa vnímaním hovoreného i písomného prejavu
- pozoruje kultúru napísaného slova v iných vierovyznaniach
- adekvátne komunikuje v rôznych situáciách

Existenciálne kompetencie

- vysvetlí kresťanský pohľad na povolanie a zamestnanie človeka
- chápe slobodu ako vnútorný stav, ktorý je vlastný každému človeku
- na základe poznania vníma, aké dôležité sú rozhodnutia pre vlastný život
- je pripravený zamerať sa na pozitívne hodnoty
- je disponovaný na správne zaobchádzanie s vinou a odpustením
- vie sa konfrontovať s vlastnou vinou a je otvorený pre kresťanský pohľad na vinu a odpustenie
- vie reflektovať životné situácie v kontexte hodnôt kresťanskej etiky
- má základný náhľad na riešenie existenciálnych otázok svetových náboženstiev
- je otvorený pre celoživotné hľadanie pravdy
- zaujíma postoj k svojej kresťanskej identite
- je otvorený pre pozitívne myslenie
- vníma aplikáciu blahoslavenstiev v konkrétnych životných situáciách

Občianske kompetencie

- je pripravený niesť zodpovednosť
- odmieta závislosť ako individuálny, ale aj spoločenský defekt
- vie rozlíšiť rôzne spôsoby slobody, prikláňa sa k chápaniu slobody ako nezávislosti, ktorá je obmedzená právami druhého človeka
- je pripravený vnímať životné situácie vyžadujúce zodpovedné rozhodnutie vzhľadom na seba, druhých ľudí a svet
- pozitívne oceňuje rozhodnutie pre mravne dobrý čin., rešpektuje rozhodnutie druhého človeka v závislosti od svedomia
- vie rešpektovať svedomie druhých ľudí, neodsudzuje
- je otvorený pre náboženskú toleranciu v demokratickej spoločnosti
- rešpektuje zvláštnosti iných náboženstiev

- je zainteresovaný v diani v spoločnosti, je otvorený pre možnosť angažovať sa v ňom
- si uvedomuje potrebu žiť vo vzťahoch a podieľať sa na vzájomnej spolupráci
- akceptuje úlohu autority v spoločnosti

Sociálne a interpersonálne kompetencie

- získava základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií
- uvedomuje si mravné rozmary rôznych spôsobov ľudského správania
- chápe Desatoro ako spoločnosťou overenú a Bohom garantovanú normu slobody.
- oceňuje pravé hodnoty, je schopný transformovať možné dopady svojich rozhodnutí
- získava základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií
- vie rozoznať na model. situáciách žiaduce i nežiaduce konanie v spoločnosti
- prehľbuje a rozširuje špecifické aplikácie jazyka o sociálne zručnosti
- disponuje základnými sociálnymi postojmi
- uvedomuje si mravné rozmary ľudského správania a ich dopad na život jednotlivca a spoločnosti
- vníma potrebu angažovanosti jednotlivca na odstránení predsudkov voči iným náboženstvám
- vníma princíp sociálneho zmieru a solidarity
- sa orientuje v pluralitnej spoločnosti
- využíva interkultúrne kontakty na vzájomné obohatenie seba i druhých
- rozvíja individuálne a sociálne schopnosti

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégie vyučovania		
	Metódy	Postupy	Formy práce
I. Zodpovednosť	motivačné	motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačný problém, motivačnú demonstráciu	práca s učebnicou, pracovným zošitom
II. Zodpovednosť za seba	expozičné	rozprávanie, vysvetľovanie	individuálna práca,
III. Zodpovednosť za svoju vieru		rozhovor, beseda problémové metódy (heuristická metóda),	skupinová práca,
IV. Zodpovednosť za budovanie vzťahov		projektová metóda, praktické aktivity, práca s knihou a textom, samostatné učenie	rozprávanie, objasňovanie, opis, rozhovor, diskusia, zostavenie plánu, postup činnosti, ukážky
V. Zodpovednosť za svet, v ktorom žijem	fixačné	prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie	riešenia úloh, práca s IKT,
	aktivizujúce	metódy opakovania a precvičovania diskusia, situačná metóda, inscenačná metóda, didaktické hry, kooperatívne vyučovanie	frontálne, vyučovanie, odpisovanie textov z tabule, tiché čítanie, brainstorming

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu schopností a spôsobilostí žiakov a vedie ich k:

- sebaúcte, k autonómnemu cíteniu a mysleniu,
- hodnoteniu, zaujímaniu stanovísk, rozlišovaniu dobra od zla,
- spoznávaníu efektívnej komunikácie, dôvodov a prvkov prosociálneho správania primeraného veku,
- spoznávaníu zásad dobrých medziľudských vzťahov,
- zvnútorňovaniu prosociálnych hodnôt, postojov a sociálnych noriem,
- rozvíjaniu sociálnych zručností,
- formovaniu spoločenstva žiakov,
- rozvíjaniu a reflexii v otázkach Boha, významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem pre konanie človeka a dávaniu odpovede na základe zjavenia a viery cirkvi,
- oboznamovaniu so skutočnosťou viery a s poslanstvom, na ktorom sa viera zakladá a napomáhaniu prostredníctvom uvažovania rozumom zdôvodniť vieru,
- prijímaníu osobných rozhodnutí vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám,
- k svetonázorom a ideológiám a podpore pochopenia a tolerancie voči rozhodnutiam druhých,
- motivácii k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

Metódy

- ✚ motivačné metódy (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačný problém)
- ✚ aktivizujúce metódy (situačná metóda)
- ✚ expozičné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor)
- ✚ problémové metódy (projektová metóda)
- ✚ fixačné metódy (metódy opakovania a precvičovania pomocou úloh na pracovných listoch)

Formy

- ✚ praktické aktivity
- ✚ samostatná práca žiakov
- ✚ práca žiakov vo dvojiciach
- ✚ skupinová práca
- ✚ samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky

<p>Predmet: Náboženská výchova Vzdelávacia oblasť: Človek a hodnoty Stupeň vzdelania: ISCED 2 Počet vyučovacích hodín týždenne: 1 Počet vyučovacích hodín ročne: 33 Ročník: deviaty</p>	<p>Tematické celky: I. Zodpovednosť II. Zodpovednosť za seba III. Zodpovednosť za svoju vieru IV. Zodpovednosť za budovanie vzťahov V. Zodpovednosť za svet, v ktorom žijem</p>
---	--

Mesiac	Hodina	Tematický celok	Výkonový štandard	Obsahový štandard	Prierezové témy
IX.	1.	Zodpovednosť	- vysvetliť etymológiu pojmu „zodpovednosť“ - dať do súvislosti podobenstvo o talentoch s pojmom zodpovednosť - formulovať dôvody osobnej zodpovednosti za svoj život	zodpovednosť život - pozvanie k zodpovednosti (podobenstvo o talentoch)	Medzipredmetové vzťahy: SJL, VYV, HUV Osobnostný a sociálny rozvoj: Žiak je pripravený prebrať zodpovednosť za svoj život dokáže obhájiť svoj názor je schopný empaticky komunikovať a osvojovať sa empatický postoj k ľuďom
		☞ Pozvanie k rastu (moje portfólia - začiatok) - úvodná hodina - ročníková téma, cieľ, symbol, obsah a kritéria hodnotenia			
		☞ Spoznaj svoje silné a slabé stránky			
		☞ Objaviť svoje sny			
X.	2. 3. 4.	☞ Pozvanie k zodpovednosti	- konfrontovať sa s potrebou životných vzorov - analyzovať kriticky mediálne ponuky - analyzovať pozitívne a negatívne vzory a ich vplyv na svoj život - vnímať seba prijatie a sebaocenenie ako podmienku osobnostného rozvoja - oceniť ponuku nasledovania Ježiša Krista ako životného vzoru - diskutovať o súčasných kresťanských vzoroch	osobnostný rozvoj (sebaocenenie a prijatie) potreba životných vzorov (imitovanie vzorov) výzva k hľadaniu a odkrývanie životného zmyslu Ježiš ako vzor (Ježiš ako človek, Ježiš ako Boží Syn) ponuka kresťanských vzorov (Jn 1, 35 - 39)	Medzipredmetové vzťahy: SJL, VYV Osobnostný a sociálny rozvoj: Žiak vníma potrebu sebaocenenia a prijatia pri vnímaní potreby životných vzorov prehodnocuje ponuku kresťanských vzorov Mediálna výchova: Žiak je schopný korekcie mediálnych vzorov
		☞ Zo zodpovednosti za seba			
		☞ Moje vzory			
		☞ Ísť za hviezdou (portfólio)			
XI.	5. 6. 7. 8.	☞ Ježišove postoje	- vysvetliť dôvody svojho kresťanského presvedčenia - vyjadriť význam religiozity človeka ako prejavu po Bohu a zmysle života - reprodukovat' Vyznanie viery - charakterizovať sekty a ich nebezpečenstvá - vysvetliť pojmy: dogma, Učiteľský úrad cirkvi a ich význam - zdôvodniť potrebu novej reči Cirkvi v súčasnej spoločnosti	analyzovať dôvody pre náboženskú vieru prijať skutočnosť religiozity človeka ako prejavu túžby po presahu samého seba logicky zdôvodniť poverčivosť ako prejav nezrelej religiozity opísať znaky sekty porovnať sektu a Cirkev vysvetliť pôvod siekt a techniky manipulácie interpretovať biblické texty obsahujúce vyznanie viery Ježišových učeníkov a nájsť súvislosť s apoštolským vyznaním viery reprodukovat' vyznanie viery ako akt dôvery jednoduchým spôsobom vysvetliť historický kontext vzniku apoštolského a nicejsko-caríhradského vyznania viery	Medzipredmetové vzťahy: DEJ, OBV, SJL, VYV Osobnostný a sociálny rozvoj: Žiak je otvorený pre transcendentný rozmer života je ochotný osvojovať si postoj kultivovanej religionistiky dokáže rozlíšiť a kriticky posúdiť manipulačné techniky siekt vníma potrebu osobného rozhodnutia pre vieru
		☞ Ježiš - Boží syn			
		☞ Zobrazenie Ježiša v umení (ikona)			
		☞ Zobrazenie Ježiša v umení (ikona)			
XII.	9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.	Zodpovednosť za svoju vieru	- vysvetliť dôvody svojho kresťanského presvedčenia - vyjadriť význam religiozity človeka ako prejavu po Bohu a zmysle života - reprodukovat' Vyznanie viery - charakterizovať sekty a ich nebezpečenstvá - vysvetliť pojmy: dogma, Učiteľský úrad cirkvi a ich význam - zdôvodniť potrebu novej reči Cirkvi v súčasnej spoločnosti	analyzovať dôvody pre náboženskú vieru prijať skutočnosť religiozity človeka ako prejavu túžby po presahu samého seba logicky zdôvodniť poverčivosť ako prejav nezrelej religiozity opísať znaky sekty porovnať sektu a Cirkev vysvetliť pôvod siekt a techniky manipulácie interpretovať biblické texty obsahujúce vyznanie viery Ježišových učeníkov a nájsť súvislosť s apoštolským vyznaním viery reprodukovat' vyznanie viery ako akt dôvery jednoduchým spôsobom vysvetliť historický kontext vzniku apoštolského a nicejsko-caríhradského vyznania viery	Medzipredmetové vzťahy: DEJ, OBV, SJL, VYV Osobnostný a sociálny rozvoj: Žiak je otvorený pre transcendentný rozmer života je ochotný osvojovať si postoj kultivovanej religionistiky dokáže rozlíšiť a kriticky posúdiť manipulačné techniky siekt vníma potrebu osobného rozhodnutia pre vieru
		☞ Čo znamená veriť?			
		☞ Vyznanie viery			
		☞ Keď ľudia veria viac sebe a iným ľuďom ako Bohu			
		☞ Aký Boh je alebo aký Boh nie je?			
		☞ Jeden Boh a mnohí			
		☞ Komu vlastne verím? Kto si, Bože?			
		☞ Dogmy - reč viery			
		☞ Verím v Ducha Svätého			
		☞ Verím v Cirkev			
		☞ Sekty			

			rozlíšiť jednotlivé časti vyznania viery a ich konkrétnych významov porozumieť vývoju reči Cirkvi v historickom kontexte na odkaze II. vatikánskeho koncilu predstaviť potrebu novej reči Cirkvi súčasnej spoločnosti vnímať sekularizmus ako prejav neporozumenia reči Cirkvi rozvíjať kresťanské prvky spirituality v osobnostnom raste	
		Zodpovednosť za budovanie vzťahov	- objasniť ontologickú potrebu lásky človeka k človeku a človeka k Bohu - charakterizovať priateľskú, manželskú, rodičovskú lásku a lásku k Bohu - rozlíšiť rôzne formy spoložitia dvoch ľudí v súčasnosti - uznávať kresťanské manželstvo ako spoločenstvo lásky pochádzajúce od Boha - zdôvodniť jednoduchým spôsobom nerozlučnosť manželstva - vymenovať základné riziká vyplývajúce zo zneužitia a nepochopenia lásky - vyjadriť niekoľko základných zásad slušnej komunikácie v rodine aj mimo nej - vyjadriť v modelových situáciách alternatívy efektívneho riešenia rodinných konfliktov - obhájiť potrebu zdravej rodiny pre zrelosť človeka a pre odovzdávanie viery	
IV.	21. ☞ Zodpovednosť za budovanie vzťahov 22. ☞ Túžba po láske 23. ☞ Kamarátstvo, priateľstvo 24. ☞ Priateľstvo a láska 25. ☞ Čas na lásku		túžba po presiahnutí seba (ontologická potreba lásky človeka k človeku a človeka k Bohu) priateľstvo a láska vzťah muž a žena ideál rodiny a pseudorodina medzigeneračné vzťahy	Medzipredmetové vzťahy: SJL, VYV, HUV Osobnostný a sociálny rozvoj: Žiak je schopný kritického prehodnotenia pre ponuky pseudorodiny je pripravený stotožniť sa s ideálom rodiny vníma kvalitu partnerského vzťahu ako základ manželstva a rodiny je otvorený pre asertívne riešenie medzigeneračných konfliktov
V.	26. ☞ Význam pohlavia a úcta k telu 27. ☞ Láska a manželstvo 28. ☞ Rodina			
		Zodpovednosť za svet v ktorom žijem		
VI.	29. Zodpovednosť človeka za svet v ktorom žije 30. Pohľad kresťana na vzťah k prírode 31. Boh pozýva človeka k ochrane Božieho diela 32. Kresťanské posolstvo ľudskosti 33. Požiadavky spravodlivosti, čestnosti a zodpovednosti	- zdôvodniť dôležitosť ekologického myslenia v celospoločenskom kontexte - aplikovať kresťanské hodnoty na ekologické myslenie - zdôvodniť potrebu angažovanosti kresťanov v politike a vo verejnom živote	ekológia a zodpovednosť (globálne problémy) angažovanosť kresťana v spoločnosti úloha Cirkvi v spoločnosti kresťanské denominácie na Slovensku ekumenizmus	Environmentálna výchova: Žiak aktívne sa podieľa na ochrane životného prostredia (triedenie odpadu v domácnosti, udržiavanie čistoty v prírode, šetrenie energiami a zdrojmi) Osobnostný a sociálny rozvoj: Žiak je otvorený pre ekumenický dialóg medzi kresťanskými denomináciami na Slovensku je si vedomý prebratia zodpovednosť za angažovanosť v spoločnosti

HODNOTENIE PREDMETU

Vo vyučovacom predmete náboženská výchova pri priebežnej klasifikácii učiteľ hodnotí očakávané výstupy stanovené vo výkonovom štandarde v príslušnom ročníku, alebo v cieľoch učebných osnov, prípravu na vyučovanie (domáce úlohy) riešenie teoretických a praktických úloh.

Pri súhrnnej klasifikácii učiteľ hodnotí:

- a) učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacom predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách
- b) osvojené kľúčové kompetencie

- c) stupeň tvorivosti a samostatnosti prejavu
- d) osvojenie potrebných vedomostí, skúseností, zručností a ich tvorivú aplikáciu
- e) usilovnosť a vzťah žiaka k činnostiam v edukačnom procese
- f) snahu o rozvoj svojich kompetencií

Známku učiteľ hodnotí:

- 1. prácu s pracovným zošitom - priebežne
- 2. vytvorenie projektu – raz za polrok
- 3. krátke overenie vedomostí formou testu – raz za štvrťrok
- 4. aktivitu na hodine, ústna odpoveď, iná práca žiaka aj praktická

Stupnica hodnotenia pri testoch:

100% - 90%	výborný
89% - 75%	chválitebný
74% - 50%	dobrý
49% - 30%	dostatočný
29% a menej	nedostatočný

Kritériá hodnotenia projektu:

- 1. obsah 2 body
- 2. forma 2 body
- 3. prezentácia 4 body
- 4. obhajoba 2 body

Stupnica hodnotenia pri projektoch podľa počtu bodov:

10 až 9	výborný
8 až 7	chválitebný
6 až 5	dobrý
4 až 3	dostatočný
2 až 0	nedostatočný

Celkové hodnotenie žiaka

Predmet je klasifikovaný. V známke je zahrnutý výkon, ktorý žiak podal, dosiahnutá úroveň, prevedenie, snaha o zlepšovanie sa, aktivita, originalita, tvorivosť, hodnotenie jednej práce za polrok (referát, projekt).